

Beste Mensen,

Uit deze overweging zal het je wel weer duidelijk worden dat ik deze zomermaanden besteed om het boek 'De Profeten' te bestuderen, dat geschreven is door Abraham Heschel, een beroemde joodse bijbelgeleerde.

Gelukkig hoef ik het niet alleen te doen, maar werken Ben piepers en ik er samen aan. Voor ons biedt deze auteur een geheel nieuwe kijk op profeten en op het Profetisme in de Bijbel. Kijk maar eens of het voor jou ook zo is.

Een goede zondag, Hans

ZEVENTIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR B

2 Kon. 4:42-44

Johannes 6: 1 -15

Bennekom 2015

Jezus, in de voetstappen van de Oudtestamentische profeten.

Zó zou je het evangelie van deze zondagmorgen kunnen karakteriseren en samenvatten.

Het verhaal van 'de wonderbare spijziging' wordt in de evangeliën wel zes keer verteld. Iedere keer weliswaar een klein beetje anders, maar toch... Zo belangrijk werd dit verhaal van de brooddeling gevonden als richtingwijzer voor het christelijk leven, zó populair was het blijkbaar bij gewone mensen.

Ieder evangelist lardeert dit narratief met eigen details om het pas-klaar te maken voor *zijn* evangelie, voor zijn eigen visie op Jezus en op de missie van de Heer.

Het is u misschien opgevallen hoe de evangelist Johannes het verhaal van Elisa als het ware opneemt en verwerkt in zijn evangelie van de brooddeling. In beide verhalen worden de broden *gerstebroden* genoemd. In beide verhalen protesteert iemand dat er zó, beslist niet genoeg voedsel is voor de vele gasten. Toch eindigen beide verhalen met de verwonderde constatering dat er zelfs nog brood over gebleven is. Iets van de Messiaanse overvloed brengen beiden ter sprake.

Terecht dus, lasen we het verhaal van Elisa als eerste lezing in samenhang met dit evangelie.

Voor wie wat vertrouwder is met het zogenaamde Oude Testament, zal het

niet ontgaan zijn dat – wat cryptische misschien – nóg een profeet in deze versie van Johannes sterk aanwezig is: Mozes, rabbinoe, onze leraar; ook al wordt ook hij niet met naam en toenaam genoemd. Hij gaat schuil achter (soms kleine) details en schijnbaar toevallige woorden.

Bij Johannes (en alleen bij hem) heeft Jezus met zijn leerlingen plaatsgenomen op *de* berg. Waar doet *de berg* je aan denken? Let wel, het gaat om – de, ons allen bekende, berg.

Inderdaad, de Sinai. Dat althans, lijkt de auteur te suggereren. Zoals Mozes met de Oudsten van Israel de berg Sinai was opgegaan om daar 'de maaltijd des Heren' te houden, zo zal Jezus als de nieuwe Mozes, hier brood delen met zijn leerlingen en met heel de menigte.

Bovendien valt het woord 'Pesach'. Het was dichtbij Pesach, het feest der Joden. Wat roept dat woord Pesach bij U op? Juist ja: opnieuw Mozes, de Godsman, die het volk uit Egypte wegvoerde, weg uit het slavenhuis.

Als het gaat om 'eten in de woestijn' ligt ook de associatie met het Manna, het brood uit de hemel, voor de hand. Het manna zal dan ook iets verderop in het verhaal door het volk spontaan ter sprake worden gebracht. Zo goed wisten de mensen-van-toen de gebeurtenissen van hun tijd Bijbels te interpreteren!

Het volk in het verhaal verdient inderdaad die pluim. Zij hebben de mysterieuze diepte van het gebeuren doorschouwd. Zij roepen daarom aan het slot van het verhaal uit: Hij, Jezus, is *de* profeet, de nieuwe Mozes, die in de wereld zal komen.

Met deze uitroep citeren zij de belofte uit Deuteronomium (18:15-18) en ze interpreteren deze verzen als: een voorspelling, die spreekt over Jezus.

Waarom zou het zo belangrijk zijn dat profeten op de achtergrond meespeelen in deze gebeurtenis...?

In de mond van profeten zijn zowel dit verhaal, als het verhaal van Elisa én het mannaverhaal van Mozes voorbeelden die aangeven wat *ons* te doen staat om als gelovigen te leven: namelijk ons brood en ons leven delen met al wie onze naasten zijn.

Behalve dat profeten al iets van de Messiaanse tijd voorzien en aankondigen, zijn zij vooral mensen met een uiterst fijn zintuig om al het lijden in de wereld op te vangen, ook het meest verborgen, stille leed, dat geen ander mens ziet of opmerkt. Het meest ontzet en verontwaardigd zijn profeten over al het onrecht dat mensen elkaar steeds weer aandoen: hoe zij discrimineren, uitbuiten, pesten, negeren, minachten, anderen hun rechten onthouden, liefdeloos behandelen, tot moord en doodslag toe. Onze media raken er – net als de Bijbelse profeten – maar niet over uitgepraat.

Een profeet stelt voortdurend de - voor ons bijna onoplosbare - vraag: Is het geen schandaal, dat zelfs in alle meest welvarende landen er steeds meer mensen zijn, die de voedselbank nodig hebben, (en Goddank dat die er is!) om te kunnen overleven?

Profeten zijn diepreligieuze mensen, die – net als de Eeuwige - intens begaan zijn met alle mensen die niet in tel zijn, met allen die aan de rand van de samenleving hun hoofd boven water trachten te houden.

In die zin herkennen we Jezus ook als profeet. Zó heeft ook het volk in het verhaal van deze morgen Jezus ervaren als een profeet-als-vanouds. Zij waren Jezus achterna gegaan, omdat ze de tekenen gezien hadden, de aandacht en liefde geproefd, die hij aan de zieken en armen besteedde.

Jezus laat hen (en ons) zien hoe ook God zelf bezorgd is en intens meeleeft met ieder die lijdt. Met gelovigen van alle tijden mogen wij dan ook belijden:

Waarlijk
Jezus is de profeet
Die in de wereld moest komen!